

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ	1
БАЛАНС	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ	24
4. ИНФОРМАЦИЯ ПО СЕГМЕНТИ	25
5. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	26
6. ИЗМЕНЕНИЕ НА НАЛИЧНОСТИТЕ ОТ ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО	26
7. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	27
8. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	27
9. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	28
10. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	28
11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	29
12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	29
13. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	29
14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	30
15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	32
16. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	32
17. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	33
18. ВЗЕМАНИЯ ПО СПЕЦИАЛНИ ДОГОВОРИ	35
19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	35
20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	37
21. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	37
22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ ОТ БАНКИ	39
23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	39
24. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	41
25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	42
26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ	43
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	43
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	44
29. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	45
30. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	46
31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	48
32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	58

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Българска роза Севтополис АД е търговско акционерно дружество, регистрирано в България, с адрес на управление и място на стопанската дейност гр. Казанлък, бул."23 Пехотен шипченски полк" № 110.

Съдебната регистрация на дружеството е от 1991 г., решение № 3912/1991 г. на Старозагорски окръжен съд.

През 2008 г. не са извършвани промени в правния статут, системата на управление и представителството на дружеството.

1.1. Собственост и управление

Българска роза Севтополис АД е публично дружество - емитент по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31.12.2008 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

Акционер	31.12.2008г.	31.12.2007г.
Софарма АД	49.90 %	49.06 %
Телсо АД	4.63 %	6.30 %
УПФ "Доверие"	6.76 %	6.76 %
Юридически лица	26.36%	25.82 %
Министерство на икономиката	0.00 %	0.00 %
Физически лица	12.35%.	12.06%.

Българска роза Севтополис АД има едностепенна форма на управление със Съвет на директорите от трима членове. Председател на Съвета на директорите е инж. Минко Минков. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор инж. Росен Пенев Георгиев.

Към 31.12.2008 г. общият брой на персонала в дружеството е 267 работници и служители (31.12.2007 г.: 278).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Българска роза Севтополис АД е производство и продажби на лекарствени форми и субстанции, парфюмерия и козметика, натурално-ароматични продукти.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2006– 2008 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2006	2007	2008
БВП в млн. лева	49,361	56,520	66,728
Реален растеж на БВП	6.3%	6.2%	6.0%
Инфлация в края на годината	6.5%	12.5%	7.8%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.55011	1.41982	1.33682
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.48506	1.33122	1.38731
Основен лихвен процент в края на годината	2.69%	4.58%	5.77%
Безработица (в края на годината)	9.12%	6.91%	6.3%

Източник: НСИ, БНБ

1.4. Ефектите от финансовата криза /2008 г и предприетите мерки от дружеството за намаляване на влиянието ѝ

От края на 2008 г. негативно влияние върху икономическата обстановка в страната оказва световната икономическа и финансова криза. Ръководството на дружеството текущо наблюдава как се развива стопанската среда в резултат на кризата и предвижда предприемането поне на следните мерки за ограничаване на негативните последици:

- оптимизиране броя на персонала и повишаване на ефективността на труда;
- текущ контрол и върху разходите;
- търсене на нови възможности за разширяване на продуктовата листа до максимално използване на съществуващите производствени мощности.

Целта на ръководството е да се осигури разумно запазване на обемите на дейността и показателите на дружеството.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Българска роза Севтополис АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2008 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО.

Новите и/или ревизирани стандарти и тълкувания са:

- КРМСФО 11 МСФО 2 - Операции с групови и обратно изкупени акции (в сила за годишни периоди от 01.03.2007 г.);
- КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.- все още не е прието от ЕК);
- КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.);
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” и МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – промени относно правилата за възможностите за прекласификация на определени финансови активи от категорията ”държани за търгуване” при наличие на необичайни обстоятелства (публикувани през м. октомври 2008 г. с ретроспективно действие от 1 юли 2008 г).

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила от 1 януари 2008 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, както и промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти.

Към датата на одобряване за издаване за на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния (съвкупния) доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците. Общият всеобхватен (съвкупен) доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния (съвкупния) доход (обхващайки отчета за доходите и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния (съвкупния) доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние. Ръководството на дружеството е обмислило новите изисквания и промени на МСС 1. То очаква те да доведат до съществена промяна в представянето във финансовите отчети за 2009 г., особено по отношение на различните компоненти на доходите на дружеството. То е избрало да прилага двата отчета за представяне на съвкупния доход.

МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт ще замести МСС 14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност. Ръководството на дружеството е обмислило изискванията на новия стандарт. Текущо сегментната информация се представя във финансовия отчет по групи продукти. На база приложението на “управленския подход” сегментното отчитане би се запазило в аналогичните разрези.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила към 1 януари 2008 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането/ производството. Ръководството е обмислило изискванията на променения стандарт и е установило, че те не биха породили преизчисляване през 2009 г. на сравнителните данни за предишните периоди тъй като дружеството не използва/произвежда в дейността си квалифицирани активи по смисъла на МСС 23.

МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне и *МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети* – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна *pro rata* дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия. Ръководството на дружеството е обмислило новите промени на МСС 1 и МСС 32 и счита, че те не биха оказали влияние на неговите активи и пасиви, както и не биха довели през 2009 г. до ретроспективни преизчисления на сравнителните данни за предходните години.

МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) – относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания). Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето (споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отменянията (анулиранията). Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали влияние

върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото няма практика за подобен тип сделки и операции.

МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.). Промените в стандарта са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело до разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите.

Подобрения в МСФО – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27),34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16, МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството, освен прецизиране на използваната терминология и разширяване на оповестяванията и/или въвеждане на нови такива.

КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г.). Това тълкуване дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че това тълкуване не би оказало влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството, доколкото няма практика за подобен тип сделки и операции.

КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по приложението на МСС 11 и МСС 18. Ръководството е определило, че това тълкуване не би оказало влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството, доколкото дейността му не включва такъв тип сделки и операции.

КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения

относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията. Ръководството е определило, че това тълкуване не би оказало влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото дейността му не включва такъв тип инвестиции и сделки.

КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено когато е предвидено разпределянето да става чрез непарични активи. Ръководството е направило проучване и е определило, че това тълкуване не би оказало съществено влияние върху счетоводната политика на дружеството, доколкото то няма установена такава практика.

КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на ютилити от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки. Ръководството е определило, че това нова тълкуване не би оказало влияние върху счетоводната политика на дружеството, доколкото неговата дейност не е в този стопански сектор, нито включва подобни сделки и операции.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните във финансовия отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева.

Представянето на финансовия отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета, и респ. върху отчетените стойностни размери на приходите и разходите за отчетната година. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.17.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 01.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за доходите в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”, с изключение на тези, свързани със заеми, деноминирани в чуждестранна валута и вземанията по специални договори.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Резултатът от продажба на дълготражни материални и нематериални активи се включва от отчета за доходите на ред “други приходи/(загуби) от дейността, нетно”

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за доходите, когато възникнат, като се представят нетно към “други приходи/(загуби) от дейността, нетно”. Аналогично е представянето на лихвите по краткосрочни банкови депозити и текущи сметки, и търговски вземания.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за доходите и се състоят от: лихви по предоставени заеми и депозити с инвестиционно предназначение, положителните курсови разлики от преценка на цедирни вземания, и други печалби от сделки с финансови активи и пасиви.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за доходите. Те се състоят от: отрицателни курсови разлики от преценка на цедирани вземания, лихви по ползвани кредити, вкл. такси и други преки разходи по кредитите, валутни курсови разлики по кредити, и други загуби от сделки с финансови активи и пасиви.

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи), които са били налични към 01.01.2004 г., са представени по справедливата им стойност към тази дата, определена от лицензирани оценители и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване (себестойност).

Първоначално придобиване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Земята не се амортизира. Ползният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 20-80 г.
- пътни и площадкови съоръжения – 15-50 г.
- машини и оборудване – 6-35 г.
- съоръжения – 15-30 г.
- компютри – 2-4 г.
- транспортни средства – 10-15 г.
- стопански инвентар – 5-20 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите.

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за програмни продукти, използвани в дружеството.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за доходите.

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: себестойността и нетната реализуема стойност. Разходите, които се извършват, за да се доведе даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността, както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват фактурна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, без административните и финансовите разходи.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от дружеството база за разпределението им е преките разходи за материали.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.9. Финансови инструменти

2.9.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията “заеми (кредити) и вземания”. Класификацията е в зависимост от същността и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса си финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса си, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Обичайните активи за дружеството в тази група са: търговски и други вземания, предоставени заеми, и парични средства по текущи и депозитни сметки в банки. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а оставалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от баланса. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Лихвеният доход по предоставени кредити се представя в отчета за доходите, към “финансови приходи”, а приходите от лихви по текущи банкови сметки и по търговски вземания в “други доходи от дейността”.

На датата на всеки баланс дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че отделен финансов актив или група активи има обезценка (Приложение № 2.17).

2.9.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви са класифицирани от дружеството при първоначалното им възникване в категорията “други финансови пасиви”.

Други финансови пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложения № 21,24 и 25).

2.9.3. Видове финансови инструменти

Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за доходите (Приложение №2.17).

Вземанията по специални договори са оценени по цена на придобиване, което представлява справедливата стойност на вземането към датата на сделката, определена в цесионните договори. При наличие на индикатори за съществуваща несигурност тези вземания или част от тях да бъдат събрани същите се обезценяват. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна

корективна сметка за всеки вид вземане към статията “финансови разходи” на лицевата страна на отчета за доходите.

Предоставени заеми

Всички предоставени заеми са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на даденото по сделката, нетно от преките разходи. След първоначалното признаване предоставените заеми се оценяват последващо по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. При наличие на индикатори за съществуваща несигурност, тези заеми или част от тях да бъдат събрани, същите се обезценяват до настоящата стойност на реално очакваните бъдещи парични потоци. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи за дейността” на лицевата страна на отчета за доходите.

Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички получени заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, се оценяват последващо по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите от тях се признават в отчета за доходите като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Търговски и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти в баланса включват касовите наличности, разплащателните сметки и депозитите в банки.

2.10. Пари и парични еквиваленти за ОПП

Паричните средства и еквиваленти за целите на отчета за парични потоци (ОПП) включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чиито оригинален матуритет е до 3 месеца. Блокираните парични средства не се включват в тази група.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- лихвите, по дългосрочни банкови кредити със специално предназначение се включват във финансовата дейност;
- лихвите по предоставени свободни парични средства под формата на краткосрочни кредити се третираат като инвестиционна дейност.
- краткосрочно блокираните парични средства са третирани като парични средства и еквиваленти.
- платеният ДДС при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.11. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО)..

Общият размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, задължително държавно обществено осигуряване, за безработица и за здравно осигуряване през 2008 г., е както следва:

- общият размер на вноската за задължително държавно обществено осигуряване, за безработица и здравно осигуряване възлиза на 32.5%, но разпределен в съотношение 60:40 (работодател: осигурено лице).

За 2007 г. Осигурителната тежест се е променяла, като за периода 01.01.2007 г. – 30.09.2007 г. приложимият процент е 35.5% (разпределен в съотношение работодател : осигурено лице 65:35), а за периода 01.10.2007 г. – 31.12.2007 г. приложимият процент е 32.5% (разпределен в съотношение работодател : осигурено лице 65:35) за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството.

- изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “ГВРС” в размер на 0.5%, както и осигурителна вноска за фонд “ТЗПБ” в размер на 0.7%.

През 2009 г. размерите на осигурителните вноски са както следва:

- за фонд “Пенсии”и ДЗПО-18%, разпределено в съотношение работодател-10% и осигурено лице 8%;
- за фонд”Общо заболяване и майчинство”-3.5% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 60:40);
- за фонд “Безработица”- 1% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 60:40);
- за фонд “ТЗПБ”- в размер на 0.7%;
- за фонд”ГВРС”- 0.1%;
- общият размер на вноската за здравно осигуряване е 8% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 60:40);

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, фонд “ГВРС”, както и в универсални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутно трудово възнаграждение за един месец;

- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – не повече от една брутна месечна работна заплата;

- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на брутно трудово възнаграждение за две месеца, ако има най-малко пет години трудов стаж и през последните пет години не е получавал обезщетение на същото основание;

- при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството;

- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за доходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В социалната програма на дружеството са включени основно средства за поевтиняване на храна за персонала.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за доходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната

преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за доходите. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за доходите.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават 10% от сегашната стойност на задължението към края на периода по дефинирани доходи се признават незабавно в отчета за доходите в годината, в който възникнат.

Доходи при напускане

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.12. Акционерен капитал и резерви

Българска роза Севтополис АД е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **основен акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по

ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.13. Провизии

Провизии се признават когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение, като се претеглят през рисковете и вероятностите за изтичане на ресурси. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

2.14. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2008 г. е 10% (2007 г. : 10%).

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2008 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2007 г.:10%).

2.15. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.16. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на дружеството, който произвежда определени продукти или услуги (бизнес сегмент) или произвежда определени продукти или услуги в рамките на дадена икономическа среда (географски сегмент), и който е обект на рискове и ползи, различни от тези на другите сегменти. Първичният критерий и формат за сегментно отчитане на дружеството е базиран на бизнес сегментите, които са определени на управленската и вътрешно-отчетната му структура.

Вътрешно-сегментните операции се установяват като при условия на независима сделка.

Сегментните активи, пасиви и резултати включват директно относими към съответния сегмент както и тези, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Не подлежат на

разпределяне обичайно следните обекти: инвестиционни имоти, заеми и други общи привлечени средства, данъчни активи и пасиви по корпоративни данъци, и свързаните с тях разходи и приходи.

2.17. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството (Приложение № 22).

Провизии

Ръководството на дружеството, заедно с обслужващите адвокати, е направило анализ за вероятностите и рисковете по негативен изход от неприключено съдебно дело с чуждестранен доставчик (Приложение 31). На база на този анализ и оценения размер на очакваните разходи, необходими за уреждането на съответното задължение, са начислени и признати в баланса провизии по това съдебно дело (Приложение 25).

3. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>2007</i> <i>BGN '000</i>
Вътрешен пазар	12,530	12,326
Износ	22	29
Общо	12,552	12,355

<i>Продажби по продукти – вътрешен пазар</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>2007</i> <i>BGN '000</i>
Таблетни форми	12,060	11,885
Субстанции	451	380
Вторичен продукт от производство на фитосубстанции	8	52
Натурално - ароматични продукти и козметика	11	9
Общо	12,530	12,326

Продажбите за износ са изцяло на натурално-ароматични продукти и козметика.

4. ИНФОРМАЦИЯ ПО СЕГМЕНТИ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база бизнес сегменти, определени по основни групи произвеждани продукти:

	<i>Карсил таблетки</i>		<i>Други таблетни форми</i>		<i>Други продукти</i>		<i>Общо за дружеството</i>	
	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приход на сегмента	11,183	11,560	877	325	492	470	12,552	12,355
Себестойност на сегмента	(9,293)	(8,902)	(580)	(152)	(451)	(440)	(10,324)	(9,494)
Резултат на сегмента	1,890	2,658	297	173	41	30	2,228	2,861
Неразпределени оперативни доходи от дейността							263	767
Неразпределени оперативни разходи от дейността							(2,157)	(1,876)
Печалба от оперативната дейност							334	1,752
Финансови приходи/(разходи), нетно							150	(339)
Печалба преди данъци върху печалбата							484	1,413
Разход за данъци върху печалбата							(50)	(142)
Нетна печалба за годината							434	1,271
Материални запаси	480	351	1	1	748	769	1,229	1,121
Вземания от свързани предприятия	381	814	-	-	-	25	381	839
Активи на сегмента	861	1,165	1	1	748	794	1,610	1,960
Неразпределени активи							20,316	19,542
Общо активи							21,926	21,502
Задължения към персонала	93	77	-	-	-	-	93	77
Задължения към свързани предприятия	731	-	-	-	36	-	767	-
Пасиви на сегмента	824	77	-	-	36	-	860	77
Неразпределени пасиви							21,066	21,425
Общо пасиви							21,926	21,502
Капиталови разходи							5,327	5,448
Амортизация в т.ч.							623	470
по сегменти	264	209	14	3	55	29	333	241
неразпределена	-	-	-	-	-	-	290	229

Дружеството не поддържа сегментно отчитане на географски признак, тъй като неговата продукция основно се изкупува от основния акционер, който се намира в страната.

5. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>2007</i> <i>BGN '000</i>
Отписани задължения	139	463
Приходи от наеми	40	67
Приходи от услуги	40	38
<i>Приходи от продажба на материали</i>	73	32
<i>Отчетна стойност на продадени материали</i>	<u>(37)</u>	<u>(8)</u>
Печалба от продажба на материали	36	24
<i>Приходи от продажби на дълготрайни активи</i>	52	250
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	<u>(26)</u>	<u>(179)</u>
Печалба от продажба на дълготрайни активи	26	71
Лихви по банкови сметки и търговски вземания	1	2
Нетни (загуби)/печалби от курсови разлики от търговски вземания и задължения	(31)	90
Други	<u>12</u>	<u>12</u>
Общо	<u>263</u>	<u>767</u>

6. ИЗМЕНЕНИЕ НА НАЛИЧНОСТИТЕ ОТ ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>2007</i> <i>BGN '000</i>
<i>(Намаление)/увеличение на наличностите от:</i>		
Незавършено производство	(89)	118
Готова продукция	<u>-</u>	<u>(261)</u>
Общо	<u>(89)</u>	<u>(143)</u>

7. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни материали	6,868	6,508
Електроенергия, горива и смазочни материали	785	755
Вода	143	93
Резервни части	139	220
Други	191	134
Общо	8,126	7,710

Разходите за основни материали включват:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Лекарствени суровини и субстанции	2,816	2,757
Течни и твърди химикали	2,630	2,420
Опаковъчни материали	1,422	1,331
Общо	6,868	6,508

8. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Поддръжка на сгради и оборудване	192	188
Местни данъци и такси	149	51
Консултантски услуги	129	101
Допълнителна обработка на лекарствени суровини	85	70
Транспорт	75	69
Реклама	48	9
Информационно обслужване	36	29
Съобщения и комуникации	32	29
Застраховки	25	10
Еднократни данъци по ЗКПО	9	7
Банкови такси	4	6
Други	22	45
Общо	806	614

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Другите разходи включват основно такси към Комисията за финансов надзор, Българска фондова борса – София АД, Централен депозитар АД и наеми.

9. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	1,949	1,570
Вноски по социалното осигуряване	406	375
Социални придобивки	104	113
Начислени суми за неползван платен отпуск	100	94
Начислени суми за осигуровки върху неползван платен отпуск	21	21
Начислени суми за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране	16	43
Общо	2,596	2,216

10. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
Представителни мероприятия	106	51
Провизии за задължения по съдебни спорове	47	45
Ликвидация и брак на ДМА	26	60
Командировки	22	16
Брак и липса на материални запаси	16	12
Суми по изпълнителни дела	13	-
Лихви за просрочени плащания към бюджета	7	-
Обезценка и брак на готова продукция	-	11
Обезценка на материали	-	3
Глоби и неустойки към доставчици	-	1
Други	4	18
Общо	241	217

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>
Положителни курсови разлики	484	81
Лихви по вземания по специални договори	108	-
Лихви по предоставени заеми	80	85
Общо	672	166

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отрицателни курсови разлики	399	309
Разходи за лихви по заеми	123	176
Обезценка на вземания по специални договори	-	20
Общо	522	505

13. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Основните компоненти на разхода на данъци върху печалбата за годините, завършващи на 31 декември са:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Отчет за доходите		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	465	2,226
Текущ разход за данъци върху печалбата – 10 % (2007 г.: няма)	46	223
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
От възникване и обратно проявление на временни разлики	4	(81)
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в		
Отчета за доходите	50	142

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

<i>Равнение на данъчния разход на данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</i>	2008 <i>BGN '000</i>	2007 <i>BGN '000</i>
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	485	1,413
<i>Данъци върху печалбата – 10% (2007 г.: 10%)</i>	48	141
<i>От непризнати суми по данъчни декларации</i>		
<i>Свързани с увеличения – 16 х. лв. (2007 г.: 11 х. лв.)</i>	2	1
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за доходите	50	142

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земи и сгради</i>		<i>Машины, съоръжения и оборудване</i>		<i>Други</i>		<i>Разходи за придобиване на ДМА</i>		<i>Общо</i>	
	2008 BGN'000	2007 BGN'000	2008 BGN'000	2007 BGN'000	2008 BGN'000	2007 BGN'000	2008 BGN'000	2007 BGN'000	2008 BGN'000	2007 BGN'000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	7,627	3,586	3,512	2,490	649	389	1,957	2,333	13,745	8,798
Придобити	20	1,166	968	191	313	263	4,026	3,828	5,327	5,448
Трансфер между сметки	5,437	3,027	194	1,177	-	-	(5,631)	(4,204)	-	-
Отписани	(7)	(152)	(126)	(346)	(21)	(3)	-	-	(154)	(501)
Салдо на 31 декември	13,077	7,627	4,549	3,512	941	649	352	1,957	18,918	13,745
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	282	205	965	890	211	152	-	-	1,458	1,247
Начислена амортизация за годината	187	112	329	297	105	61	-	-	621	470
Отписана амортизация	-	(35)	(86)	(222)	(18)	(2)	-	-	(104)	(259)
Салдо на 31 декември	469	282	1,208	965	298	211	-	-	1,975	1,458
Балансова стойност на 31 декември	12,608	7,345	3,340	2,547	643	438	352	1,957	16,943	12,287
Балансова стойност на 1 януари	7,345	3,381	2,547	1,600	438	237	1,957	2,333	12,287	7,551

Към 31.12.2008 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват земи на стойност 1,735 х. лв. (31.12.2007 г.: 1,532 х. лв.) и сгради с балансова стойност 10,873 х. лв. (31.12.2007 г.: 5,813 х. лв.)

През 2008 г. е въведен в редовна експлоатация нов обособен производствен обект за производство на фармацевтични субстанции от преработка на лечебни растения на стойност 5,010 х.лв., в т.ч. машини и оборудване на стойност 434 х.лв.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи включват основно разходи за разширение на цех "Твърди лекарствени форми" - ново дражорно отделение на стойност 226 х.лв. (31.12.2007 г. ново дражорно отделение 217 х. лв. и преустройство на цех "Фитохимичен" – 1,496 х. лв.).

Други данни

Към 31.12.2008 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството, както следва:

- Договорна ипотека – земя и сгради на площадка Казанлък с балансова стойност 2,120 х. лв., обезпечение по предоставен банков кредит от Уникредит Булбанк АД (Ейч Ви Би Банк Биохим АД).
- Особен залог на машини, съоръжения и оборудване на площадка Казанлък с балансова стойност 580 х.лв.- обезпечение по предоставен банков кредит от Уникредит Булбанк АД (Ейч Ви Би Банк Биохим АД).

Към 31.12.2008 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се ползват в стопанската дейност с отчетна стойност 255 х.лв. (31.12.2007 г.: 201 х.лв.).

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Програмни продукти</i>	
	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо на 1 януари	5	4
Придобити	5	1
Салдо на 31 декември	<u>10</u>	<u>5</u>
<i>Натрупана амортизация</i>		
Салдо на 1 януари	4	4
Начислена амортизация за годината	2	-
Салдо на 31 декември	<u>6</u>	<u>4</u>
Балансова стойност на 31 декември	<u>4</u>	<u>1</u>
Балансова стойност на 1 януари	<u>1</u>	<u>-</u>

Към 31.12.2008 г. нематериални активи, които продължават да се ползват в стопанската дейност, и които са напълно амортизирани са с отчетна стойност 4 х. лв. (31.12.2007 г.: 4 х. лв.).

16. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	1,237	728
Незавършено производство	513	602
Готова продукция	5	5
Общо	<u>1,755</u>	<u>1,335</u>

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Материали

Наличните <i>материали</i> включват:	31.12.2008 BGN '000	31.12.2007 BGN '000
Основни материали	1,004	514
Резервни части	145	167
Горива	75	33
Спомагателни материали	7	7
Други	6	7
Общо	1,237	728

Готова продукция

Наличната готова продукция включва натурално-ароматични продукти в размер на 5 х.лв.
(31.12.2007 г.: 5 х.лв.).

Преглед за обезценка

Комисия от специалисти в дружеството е извършила преглед на наличните материални запаси към датата на баланса, за да прецени дали са налице условия за обезценка. В резултат на този преглед ръководството е определило, че не са налице обстоятелства, налагащи обезценка (2007 г.: обезценка на материали за 3 х. лв.) (Приложение 10).

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

<i>Вземанията от свързани предприятия</i> са от:	31.12.2008 BGN '000	31.12.2007 BGN '000
Дружества под общ контрол,	2,323	-
Основния акционер	502	4,681
Дъщерни дружества (в ликвидация)	53	53
Общо	2,878	4,734

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Вземанията от свързани предприятия по същество са:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Вземания по специални договори	2,323	-
Търговски вземания	555	925
Предоставени краткосрочни заеми	-	3,809
Общо	<u>2,878</u>	<u>4,734</u>

Търговските вземания от свързани лица на дружеството са левови и безлихвени.

Възрастова структура на търговските вземания от свързани лица е:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	502	872
над 120 дни	53	53
Общо	<u>555</u>	<u>925</u>

Вземанията по специални договори са както следва :

- вземания от Елфарма АД в размер на 2,013 х. лв.(1,451 х. щ.) възникнали по договор от 20.03.2008 г., с който Текста Корпорейшън, САЩ прехвърля свои задължения към Българска роза Севтополис АД в размер на 1,932 х.лв. (1,451 х.щ.д) Елфарма АД (Приложение 18). Вземането е с падеж до 31.12.2009 г. и се олихвява от датата на договора до датата на погасяване с годишна лихва в размер на 7%. Към 31.12.2008 г. лихвата е в размер на 111 х.лв., равностойност на 80 х.щ.д.

През 2009 г. са получени 718 х.лв. по това вземане.

- вземания от Унифарм – 2000 АД, възникнали по договор от 21.03.2007 г. за прехвърляне задължения на Текста Корпорейшън, САЩ на Унифарм –2000 АД в размер на 199 х. лв. (31.12.2007 г.: 199 х.лв. и е представено към статията “Вземания по специални договори”). Вземането е с падеж 30.12.2009 г. и е безлихвено.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Към 31.12.2007 г. на основния акционер е бил предоставен заем, които е изцяло възстановен през 2008 г. Условието по заема са били както следва:

Договорен размер на кредита	3,800 х. лв.
Лихвен процент:	7 % годишен лихвен процент
Падеж:	31.12.2008 г.
Обезпечение:	Няма
Цел на кредита:	Оборотни средства

18. ВЗЕМАНИЯ ПО СПЕЦИАЛНИ ДОГОВОРИ

- Вземанията по специални договори към 31 декември 2007 г. в размер на 2,131 х.лв. произтичат от: договори от 31 декември 2004 г. за прехвърляне на вземания и споразумения за прихващане на задължения с Теакста Корпорейшън, САЩ в размер на 1,932 х.лв. (1,451 х.щ.д.);
- договор с Унифарм АД в размер на 199 х.лв. (Приложение 17).

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Данъци за възстановяване	200	325
Търговски вземания	10	83
<i>Обезценка на несъбираеми търговски вземания</i>	(2)	(2)
Предплатени разходи за бъдещи периоди	31	28
Предоставени аванси	7	12
Съдебни и присъдени вземания	10	10
Вземания от НОИ	-	1
Други	6	2
Общо	262	459

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

<i>Данъците за възстановяване</i> включват:	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Акциз за възстановяване	181	173
Данък върху печалбата	19	-
ДДС за възстановяване	-	152
Общо	200	325

Търговските вземания на дружеството са левови и безлихвени. При закъснение от 180 дни спрямо обичайната обръщаемост на вземанията от 30 дни, дружеството започва да начислява обезценка (чрез коректив) на база своя исторически опит, а при закъснение от 360 дни се счита, че е налице индикатор за несъбираемост. Дружеството няма предоставени вземания като обезпечения.

Възрастова структура на търговски вземания, които имат закъснения спрямо обичайния кредитен срок и които не са обезценени:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN'000	BGN'000
от 31 – 60 дни	2	13
от 61 – 90 дни	-	11
от 91 – 120 дни	-	10
над 120 дни	8	8
Общо	10	42

Останалите вземания за редовни.

Търговските и други вземания в размер на 2 х. лв. (31.12.2007 г.: 2 х. лв.), които са изцяло обезценени, са със закъснение на плащане над 1 година.

Движение на коректива за обезценка:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
	<u>Индивидуално</u>	<u>Индивидуално</u>
	<u>обезценени</u>	<u>обезценени</u>
	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>
Салдо в началото на годината	2	7
<i>Изписани суми през годината като несъбираеми</i>	-	(5)
Салдо в края на годината	2	2

20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2008 BGN '000	31.12.2007 BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	77	547
Парични средства в каса	7	8
Общо	84	555

Наличните *парични средства по разплащателни сметки* на дружеството са в следните банки: МКБ Юнионбанк АД, Райфайзенбанк АД, Уникредит Булбанк АД.

Паричните средства във валута са на стойност 10 х. лв. (31.12.2007г.: 17 х. лв.) и са основно в евро.

21. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	31.12.2008 BGN '000	31.12.2007 BGN '000
Основен акционерен капитал	12,066	12,066
Законови резерви, в т.ч.	3,155	3,028
<i>Премиян резерв от емисия</i>	3,028	3,028
Неразпределени печалби	2,940	2,633
Общо	18,161	17,727

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2008 г. регистрираният акционерен капитал на Българска роза Севтополис АД възлиза на 12,066 х. лв., разпределен в 12,065,424 броя обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 лв.

Основен акционер в дружеството е Софарма АД и притежава 49.9 % от капитала.

Законовите резерви са формирани от:

- разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

- получените средства над номиналната стойност на акциите емисия 2006 г. (премиен резерв) в размер на 3,028 х. лв.
- С Решение на Общото събрание от 30.06.2008 г. законовите резерви са увеличени с 127 х. лв. при разпределение на печалбата от 2007 г.

Неразпределени печалби

- С Решение на Общото събрание от 30.06.2008 г. печалбата за 2007 г. е разпределена както следва: за увеличение на законовите резерви – 127 х. лв.; като неразпределена печалба – 1,144 х. лв.;
- Неразпределена печалба на стойност 1,362 х. лв. е в резултат на трансформиране на резерв от последващи оценки на активи - ефект от преминаване за първи път към Международните стандарти за финансови отчети.

Основен доход на акция

	2008	2007
Средно-претеглен брой акции	12,065,424	6,280,632
Нетна печалба за годината (BGN'000)	<u>434</u>	<u>1,271</u>
Основен доход на акция (BGN)	<u><u>0.04</u></u>	<u><u>0.20</u></u>

			2008 г.
<i>Дата</i>	<i>брой акции</i>	<i>брой дни</i>	<i>средно претеглен брой акции</i>
31.12.2008 г.	12,065,424	365	12,065,424
			2007 г.
<i>Дата</i>	<i>брой акции</i>	<i>брой дни</i>	<i>средно претеглен брой акции</i>
31.12.2006 г.	6,032,712	350	5,784,792
17.12.2007 г.	12,065,424	15	<u>495,839</u>
			<u><u>6,280,632</u></u>

22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ ОТ БАНКИ

Към 31.12.2008 г. получените заеми от банки включват дългосрочната част на ползван от дружеството заем от Уникредит Булбанк АД (ЕЙЧ ВИ БИ БАНК БИОХИМ) при следните условия:

Кредитор:	Уникредит Булбанк АД
Договорен размер на кредита:	2,000 х. евро
Срок за усвояване:	31.01.2006 г.
Лихвен процент:	Едномесечен EURIBOR + 1.75 %
Падеж:	30.09.2010 г.
Обезпечение:	Договорна ипотека на земя и сгради площадка Казанлък с балансова стойност 2,120 х. лв. Особен залог върху ДМА –машини,съоръжения и оборудване с балансова стойност 580 х. лв. Договор за поръчителство от Софарма АД за 2,000 х. евро
Цел на кредита:	Рефинансиране на задълженията по ЗУНК
Салдо към 31 декември 2008 г., в т. ч.	1,438 х. Лв. (2007 г.: 2,256 х. лв.)
Дългосрочна част	616 х. Лв. (2007 г.: 1,436 х. лв.)
Краткосрочна част	822 х. лв.(2007 г.: 820 х. лв.)

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2008 г. (респ. 31.12.2007 г.) при настъпване на пенсионна възраст.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определено задължение в баланса към 31.12.2008 г. в размер на 78 х.лв.(31.12.2007 г.: 63 х. лв.).

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Изменението в задълженията към персонала при пенсиониране за периода е както следва:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	70	30
Непризната актюерска печалба на 1 януари	(7)	(1)
Задължение признато в баланса на 1 януари	63	29
Разход за периода	16	43
Плащания през периода	(1)	(9)
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	86	70
Непризната актюерска загуба на 31 декември	(8)	(7)
Задължение признато в баланса на 31 декември	78	63

Начислените разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране в отчета за доходите включват:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разходи за лихви	4	2
Разходи за текущ трудов стаж	8	15
Нетна актюерска загуба за периода	4	26
Общо изменение, включено в отчета за доходите	16	43

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	70	30
Разход за лихви за периода	4	2
Разход за текущ стаж за периода	16	15
Плащания през периода	(1)	(9)
Актюерска (печалба)/загуба за периода	(3)	32
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	86	70

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

При определяне на сегашната стойност към 31.12.2008 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 2005г. - 2007 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 17 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи (2007 г.: 0% - 17%);
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 6,2\%$ (2007 г.: 5.7%). Той се основава на доходността на емисиите дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има в предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години (за дружеството този срок е 18 години), дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период до 2010 г., а от 2011 г. – 10% (2007 г.: 10% - 15%).

24. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата са свързани със следните обекти в баланса:

	<i>Временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване				
Амортизация	1,488	(148)	1,477	(147)
Общо пасиви по отсрочени данъци	1,488	(148)	1,477	(147)
Начисления за неползван платен отпуск	(156)	15	(135)	13
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(78)	8	(63)	6
Задължения с изтекъл давностен срок	(447)	45	(556)	56
Провизии за търговски задължения	(91)	9	(44)	4
Обезценка вземания	(20)	2	(20)	2
Начисления по доходи на физически лица	(10)	1	(7)	1
Общо активи по отсрочени данъци	(802)	80	(825)	82
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата (пасиви)/активи	686	(68)	652	(65)

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Движението в отсрочените данъчни (пасиви)/ активи е представено по-долу:

<i>Отсрочени данъчни активи/(пасиви)</i>	<i>Салдо на 1.1.2008 г.</i>	<i>Признати в отчета за доходите</i>	<i>Салдо на 31.12.2008 г.</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване – амортизация	(147)	(2)	(149)
Начисления за неползван платен отпуск	13	3	16
Задължения към персонала при пенсиониране	6	2	8
Задължения с изтекъл давностен срок	56	(11)	45
Провизии за търговски задължения	4	5	9
Обезценка на вземания	2	-	2
Начисления по доходи на физически лица	1	-	1
Общо	(65)	(3)	(68)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основен акционер	865	-
Дружество-акционер със значително влияние в основния собственик	5	-
Общо	870	-

Задълженията към свързани лица са левови, текущи и безлихвени - по доставки на материали и услуги. Обичайният кредитен срок за плащане е до 30 дни.

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Търговски задължения към доставчици	676	827
Провизии за задължения към доставчици по съдебни дела	93	45
Общо	769	872

Търговските задължения към доставчици са както следва:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици от чужбина	455	547
Задължения към доставчици от страната	221	280
Общо	676	827

Задълженията към доставчици от чужбина са за доставка на материали, с произход от 2002 г. – в щатски долари и евро, безлихвени и са изцяло просрочени.

Задълженията към доставчици от страната са левови, текущи и безлихвени - по доставки на материали. Обичайният кредитен срок за плащане с доставчиците е до 30 дни.

Провизиите за задължения към доставчици са по неприключено съдебно дело с чуждестранен доставчик (Приложение № 2.17 и 31).

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала	292	261
Задължения за социално осигуряване	88	76
Общо	380	337

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Задълженията към персонала включват:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Текущи задължения	155	140
Начисления за неползван платен отпуск на персонала	129	110
Депонирани възнаграждения	<u>8</u>	<u>11</u>
Общо	<u>292</u>	<u>261</u>

Задълженията към социално осигуряване включват:

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Текущи задължения	62	51
Осигуровки върху начисления за неползван платен отпуск	<u>26</u>	<u>25</u>
Общо	<u>88</u>	<u>76</u>

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
ДДС	87	-
Данъци върху доходите на физическите лица	12	3
Данъци при източника и други данъци	1	-
Данък върху печалбата	<u>-</u>	<u>126</u>
Общо	<u>100</u>	<u>129</u>

До датата на издаване на настоящия отчет в дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- по ДДС – до 31.03.2006 г.
- корпоративни данъци по ЗКПО – до 31.12.2005 г.
- вноски за ДОО, ЗО, ДЗПО-УПФ, ФГВРС – до 31.12.2005 г.
- по Закона за Акцизите – до 31.12.2005 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

29. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Надвнесени суми по емисия на акции 2005 г.	28	29
Надвнесени суми по емисия на акции 2006 г.	17	19
Надвнесени суми по емисия на акции 2007 г.	16	4
Други задължения	<u>1</u>	<u>1</u>
Общо	<u>62</u>	<u>53</u>

Надвнесените суми по емисии на акции представляват дължими суми по неупражнени права за записване на акции при увеличение на капитала на дружеството, продадени служебно.

30. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

30.1. Дружеството е свързано със следните лица:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Софарма АД	Дружество – основен акционер	2007 г. и 2008 г.
Телекомплект АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Донев Инвестмънтс АД	Дружество –акционер със значително влияние в основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Телсо АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния собственик	2007 г. и до 05.08.2008 г.
Софарма Трейдинг АД	Дружество под общ контрол Дъщерно дружество на основния собственик	От 06.08.2008 г. 2007 г. и 2008 г.
Бългаска роза Казанлък АД – в ликвидация	Дъщерно дружество	2007 г. и 2008 г.
Фармахим Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
НИХФИ АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Софарма Поланд	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Софарма Здравит	Дъщерно дружество на основния собственик	От 27.09.2007 г. и 2008г.
Ростболканфарм	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Софарма САЩ	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Минералкомерс АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Биофарминженеринг АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2007 г. и 2008 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество на основния собственик	От 18.01.2008 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество на основния собственик	От 10.04.2008 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество на основния собственик	От 01.01.2008 г.
Сфарм Инвестмънтс Лимитид	Дъщерно дружество на основния собственик	От 08.04.2008 г.
Унифарм АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Калиман РТ АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Сейба Аптеки и дрогерии АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Софарма Трейдинг 2006 АД	Дружество под общ контрол	2007 г.
Софийски аптеки АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Ес Си Ес Франчайз АД (Санита Франчайзинг АД)	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
София Информ АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Елфарма АД	Дружество под общ контрол	2007 г. и 2008 г.
Софконсулт груп АД	Дружество под общ контрол	От 30.11.2007 г. и 2008 г.
Софпринт груп АД	Дружество под общ контрол	От 30.11.2007 г. и 2008 г.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

30.2. Дружеството е осъществявало *сделки със свързани лица*, както следва:

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки от свързани лица, в т.ч.:</i>		
<i>Доставки на материални запаси от:</i>	6,346	5,565
- основния акционер	6,346	5,565
<i>Доставки на услуги от:</i>	2,157	2,615
- основния акционер	80	71
- акционер със значително влияние в основния собственик	2,077	2,544
<i>Доставка на дълготрайни материални активи от:</i>		812
- основния акционер	116	812
<i>Лихви по получен заем от основния акционер</i>	-	-
Общо	8,619	8,992

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
<i>Предоставен заем на основния акционер</i>	-	3,800
<i>Продажби на свързани лица</i>		
<i>Лихви по предоставени заеми</i>		
- на основния акционер	80	85
<i>Продажби на продукция</i>		
- за основния акционер	12,511	12,265
<i>Лихви по специални договори</i>		
- дружества под общ контрол	108	-
<i>Продажба на материални запаси</i>		
- на основния акционер	8	-
<i>Продажба на услуги</i>		
- на основния акционер	147	30

30.3. *Откритите салда (разчети)* със свързани лица са представени в Приложения 17 и 25.

30.4. Възнаграждения на *ключовия управленски персонал*, съставът на който е оповестен в Приложение № 1, включват възнаграждения и други краткосрочни доходи и са в размер на 45 х .лв. (2007 г.: 40 х .лв.).

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. За това общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в дружеството се осъществява текущо от отдел “Финансово-счетоводен” съгласно политиката, определена от Съвет на директорите, който е разработил основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, при използването на недеривативни инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

31.1. Пазарен риск

31.1.1. Валутен риск

Към 31.12.2008 г. има валутни активи и пасиви, възникнали в предходни периоди в щатски долари, които все още не са закрити (задължения към доставчици, вземания по специални договори). Поради това дружеството е изложено на валутен риск основно спрямо щатския долар. Валутният риск е свързан с негативно движението на валутния курс на посочената валута спрямо българския лев.

За да управлява валутният риск от бъдещите си стопански операции и признатите валутни активи и пасиви, деноминирани в щатски долари, дружеството целенасочено намалява откритата си нетна експозиция в тази валута и пренасочва постепенно операциите си в евро или лева.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Валутен структурен анализ

31 декември 2008 г.	<i>в EUR</i>	<i>в USD</i>	<i>в друга</i>	<i>в</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>валута</i>	<i>българс-</i>	
			<i>BGN'000</i>	<i>ки лева</i>	<i>BGN'000</i>
Финансови активи					
<i>Краткосрочни вземания</i>					
Вземания от свързани лица	-	2,124	-	754	2,878
Търговски и други вземания	-	-	-	8	8
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	8	1	1	74	84
Общо активи	8	2,125	1	836	2,970
Финансови пасиви					
<i>Дългосрочни задължения</i>					
Получени заеми	616	-	-	-	616
<i>Краткосрочни задължения</i>					
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	822	-	-	-	822
Задължения към свързани лица	-	-	-	870	870
Задължения към доставчици	-	548	-	221	769
Други задължения	-	-	-	62	62
Общо пасиви	1,438	548	-	1,153	3,139
31 декември 2007 г.	<i>в EUR</i>	<i>в USD</i>	<i>в друга</i>	<i>в</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>валута</i>	<i>българс-</i>	
			<i>BGN'000</i>	<i>ки лева</i>	<i>BGN'000</i>
Финансови активи					
<i>Краткосрочни вземания</i>					
Вземания по специални договори	-	1,932	-	199	2,131
Вземания от свързани лица	-	-	-	4,734	4,734
Търговски и други вземания	-	-	-	93	93
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	13	1	3	538	555
Общо активи	13	1,934	3	5,563	7,513
Финансови пасиви					
<i>Дългосрочни задължения</i>					
Получени заеми	1,436	-	-	-	1,436
<i>Краткосрочни задължения</i>					
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	820	-	-	-	820
Задължения към доставчици	50	542	-	280	872
Други задължения	-	-	-	52	52
Общо пасиви	2,306	542	-	332	3,180

Анализ на валутната чувствителност

Дружеството е основно с екпозиция към USD. В таблицата по-долу е представена валутната му чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат **след облагане** с данъци и върху собствения капитал.

	<i>USD</i>	
	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Финансов резултат (печалба или загуба) +</i>	143	126
<i>Собствен капитал – натрупани печалби +</i>	143	126
<i>Финансов резултат (печалба или загуба) -</i>	(143)	(126)
<i>Собствен капитал – натрупани печалби -</i>	(143)	(126)

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) за 2008 г. би бил увеличение с 143 х. лв. (33 %), съответно за 2007 г.- 126 х. лв. (9.8 %), поради влиянието най-вече на вземанията по специални договори и задълженията към доставчици. Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през 2008 г. и 2007 г.

31.1.2. Ценови риск

Продажните цени на дружеството са договорени основно в щатски долари до 01.06.2008 г., като впоследствие са пре договорени в лева. В този смисъл дружеството занапред е елиминирало евентуалния риск от негативните промени в обменния курс на щатския долар спрямо лева по отношение продажните цени, но продължава да бъде изложено на специфичен ценови риск, тъй като

не може да влияе върху продажните цени. Доколкото, обаче, основен клиент на дружеството е и основен акционер, това обстоятелство дава възможност за преразглеждане и актуализиране на цените спрямо промените на пазара.

Доставките на основни материали се извършват от основния акционер, като продажните им цени се договарят на база на актуалните пазарни цени на материалите. Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на материалите, обект на неговите операции, тъй като съгласно договорните отношения с доставчиците са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

31.2.Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са пари в брой и в банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания, вземания по специални договори.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите и другите контрагенти на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и кредитните вземания. Търговските вземания са представени в баланса в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск, с изключение на вземанията от свързани лица (Приложение № 17) и по специални договори (Приложение № 18). Търговските взаимоотношения на дружеството през 2008 г. са почти изцяло с основния акционер (99.67% от приходите от продажби на продукцията) (за 2007 г.: 99.27%). За останалата част от клиентите продажбите се извършват предимно в брой.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор. Дружеството няма политика да извършва търговски продажби на разсрочено плащане, с изключение на сделки по специални договори.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената процедура за контрол. За целта ежедневно се прави преглед и от финансово-счетоводния отдел на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ.

Паричните и разплащателни операции са ограничени до банки с висока репутация и ликвидна стабилност. Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в Юнионбанк АД и Райфайзенбанк АД, а кредитите в Уникредит Булбанк АД.

Допълнително, дружеството има политика поставя под лимит експозицията си към отделна банка.

31.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството.

Матуритетен анализ

Анализът е изготвен на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респективно задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

Активите и пасивите на дружеството, групирани по остатъчен матуритет от датата на баланса, са както следва:

	на виждане	до 1 м.	1-3 м.	3-12 м.	1-2 г.	без матуритет	Общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	Хил.лв.	хил.лв.
31 декември 2008							
Финансови активи							
<i>Краткосрочни вземания</i>							
Вземания от свързани лица	111	502	-	2,406	-	-	3,019
Търговски и други вземания	8	-	-	-	-	-	8
Парични средства и парични еквиваленти	84	-	-	-	-	-	84
Общо активи	203	502	-	2,406	-	3	3,111
Финансови пасиви							
<i>Дългосрочни задължения</i>							
Получени заеми	-	-	-	-	629	-	629
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	-	74	147	650	-	-	871
<i>Краткосрочни задължения</i>							
Задължения към свързани лица	-	870	-	-	-	-	870
Задължения към доставчици	553	164	52	-	-	-	769
Други задължения	61	1	-	-	-	-	62
Общо пасиви	614	1,109	199	650	629	-	3,201

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

	на виждане	до 1 м.	1-3 м.	3-12 м.	1-2 г.	без матуритет	Общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	Хил.лв.	хил.лв.
31 декември 2007							
Финансови активи							
<i>Краткосрочни вземания</i>							
Вземания по специални договори	-	-	199	1,932	-	-	2,131
Вземания от свързани лица	-	881	-	4,119	-	-	5,000
Търговски и други вземания	86	3	-	-	-	4	93
Парични средства и парични еквиваленти	555	-	-	-	-	-	555
Общо активи	641	884	199	6,051	-	4	7,779
Финансови пасиви							
<i>Дългосрочни задължения</i>							
Получени заеми	-	-	-	-	1,519	-	1,519
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	-	81	160	702	-	-	943
<i>Краткосрочни задължения</i>							
Задължения към доставчици	611	225	28	-	-	8	872
Други задължения	52	-	-	-	-	-	52
Общо пасиви	663	306	188	702	1,519	8	3,386

31.4. Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло дружеството няма значителна част лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и вземанията по специални договори. Затова приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища. Същевременно дружеството е изложено на лихвен риск от своя дългосрочен заем с променлив лихвен процент, като го поставя в зависимост от лихвен риск паричните му потоци.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и безлихвени.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

Лихвен анализ

31 декември 2008 г.	<i>с плаващ лихвен % BGN'000</i>	<i>с фиксиран лихвен % BGN'000</i>	<i>Безлихвени BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
Финансови активи				
<i>Краткосрочни вземания</i>				
Вземания от свързани лица	-	2,013	865	2,878
Търговски и други вземания	-	-	8	8
Парични средства и парични еквиваленти	77	-	7	84
Общо активи	77	2,013	880	2,970
Финансови пасиви				
<i>Дългосрочни задължения</i>				
Получени заеми	616	-	-	616
<i>Краткосрочни задължения</i>				
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	822	-	-	822
Задължения към свързани лица	-	-	870	870
Задължения към доставчици	-	-	769	769
Други задължения	-	-	62	62
Общо пасиви	1,438	-	1,701	3,139
31 декември 2007 г.	<i>с плаващ лихвен % BGN'000</i>	<i>с фиксиран лихвен % BGN'000</i>	<i>безлихвени BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
Финансови активи				
<i>Краткосрочни вземания</i>				
Вземания по специални договори	-	-	2,131	2,131
Вземания от свързани лица	-	3,800	934	4,734
Търговски и други вземания	-	-	93	93
Парични средства и парични еквиваленти	547	-	8	555
Общо активи	547	3800	3,166	7,513

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 година

31 декември 2007 г.	<i>с плаващ лихвен % BGN'000</i>	<i>с фиксиран лихвен % BGN'000</i>	<i>безлихвени BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
Финансови пасиви				
<i>Дългосрочни задължения</i>				
Получени заеми	1,436	-	-	1,436
<i>Краткосрочни задължения</i>				
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	820	-	-	820
Задължения към свързани лица	-	-	-	0
Задължения към доставчици	-	-	872	872
Други задължения	-	-	52	52
Общо пасиви	2,256	-	924	3,180

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Финансовите активи с плаващ лихвен процент представляват текущи сметки в банки и лихвите по тях се определят едностранно от банката контрагент, като същите не са в пряка зависимост от промените в пазарните лихвени нива. В случай на негативни промени, дружеството може да промени банката контрагент във всеки един момент. Финансовите активи с фиксиран лихвен процент представляват вземания по специални договори. Дружествата се стремят да поддържат пазарни нива по тези договори, а в случай на промени в пазара, тези нива се предоговарят.

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	<i>Увеличение/ (намаление) на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху финансовия резултат след облагане</i>	<i>Ефект върху собствения капитал</i>
2008 г.			
BGN	+ 50 пункта	(7)	(7)
BGN	- 50 пункта	7	7
2007 г.			
BGN	+ 50 пункта	(10)	(10)
BGN	- 50 пункта	10	10

31.5. Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в баланса и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Политиката на дружеството е да поддържа оптимално ниво на капитал с цел да може да осигурява необходимите средства – дългосрочни и краткосрочни за бъдещото си развитие.

Съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември, са както следва:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Общо дългов капитал, т.ч.:	1,438	2,256
Заеми от трети лица (банки) (Приложение №22)	1,438	2,256
Намален с: паричните средства и парични еквиваленти (Приложение № 20)	(84)	(555)
<i>Нетен дългов капитал</i>	<u>1,354</u>	<u>1,701</u>
<i>Общо собствен капитал (Приложение № 21)</i>	<u>18,161</u>	<u>17,727</u>
<i>Общо капитал</i>	<u>19,515</u>	<u>19,428</u>
<i>Съотношение на задлъжнялост</i>	<u>0.069</u>	<u>0.088</u>

31.6. Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желасци и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на баланса. Котирани пазарни цени или котировки на дилъри за подобни инструменти са използват за дългосрочни дългове. Други техники, като тези на дисконтираните парични потоци, се използват за определянето на останалите инструменти.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са с плаващ лихвен процент (дългосрочни привлечени заеми) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са вземанията по специални договори, които са обезценени до възстановимата им стойност.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в баланса оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

Към дата на издаване на годишния финансов отчет Българска роза Севтополис АД е страна по следните съдебни търговски дела:

- предявен иск от 2005 г. за неплатени задължения към доставчик, които, ведно с прилежащите лихви, са в размер на 395 х. щ. д. Главницата в размер на 328 х. щ. д. е включена в баланса на дружеството (Приложение № 23). Допълнително, е призната провизия в размер на 100% (31.12.2007 г.: 50%) за разликата между сумите на балансовото задължение и сумата по съдебния иск (Приложение № 10 и 26), тъй като ръководството оценява, че вероятността на настоящия етап за негативен за дружеството резултат от делото е висока.
- предявен иск от 2006 г. за собственост на 254 кг. розово масло или алтернативно неговата себестойност в размер на 355 хил. щ. д. съвместно към ДЛ Българска Роза ЕООД и дружеството от страна на VL Finance company AG, Швейцария. Съгласно получената от юристите на дружеството информация изгледите са делото да приключи с окончателно отхвърляне на претенцията срещу Българска роза Севтополис АД, поради което провизии в отчета на дружеството не са начислявани.